

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

dlsec@onderwijsinspectie.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Laurens te ZELZATE

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Doorlichtingseenheid	2000000478
Instelling	Sint-Laurens
Beleidsverantwoordelijke	Gert Naessens
Adres	Patronagestraat 51 - 9060 ZELZATE
Telefoonnummer	09 345 53 19
E-mail	gert.naessens@sint-laurens.be
Website	http://newslo.sint-laurens.be/
Bestuur	VZW Provinciaal Broeders van Liefde
Adres	Stropstraat 119 - 9000 GENT
Scholengemeenschap	SGKSO Stroming Gent Noord-West
Adres	Eksaardserijweg 24 - 9041 OOSTAKKER
CLB	Vrij CLB Regio Gent
Adres	Halvemaanstraat 96 - 9040 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	04-11-2019, 05-11-2019, 06-11-2019, 07-11-2019, 08-11-2019
Samenstelling van het doorlichtingsteam	Hilde DE RIJBEL Lieve CLAES Erwin HUYBREGHTS Geert POLFLIET Fannie TALLIEU Hilde VAN HOUTE Clémence SUYKENS

INHOUDSTAFEL

1	Toelichting bij het doorlichtingsverslag.....	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?.....	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	5
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	5
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?.....	7
4.1	De leerlingenbegeleiding	7
4.2	Chemie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/063).....	9
4.3	Frans in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/007).....	11
4.4	Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045).....	13
4.5	Maatschappelijke vorming in de tweede graad bso in de studierichtingen Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor en Verzorging-voeding (leerplan 2014/027)	15
4.6	Natuurwetenschappen in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015)	17
4.7	Nederlands in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn, Wetenschappen (leerplan 2012/001).....	19
4.8	Huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging en nijverheidstechnieken in de derde graad bso in de studierichting Organisatiehulp (leerplan 2014/031).....	21
4.9	Wiskunde in de derde graad tso in de studierichting Gezondheids- en welzijnswetenschappen (leerplan 2004/024).....	23
4.10	Maatschappelijke vorming en Nederlands in de derde graad bso Elektrische installaties – duaal (standaardtraject Elektrische installaties duaal)	25
4.11	Beroepsgerichte vorming in de derde graad bso Elektrische installaties – duaal (standaardtraject Elektrische installaties duaal)	27
5	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne? ..	30
6	Respecteert de school de regelgeving?	32
7	Samenvatting.....	33
7.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	33
7.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	33
7.2.1	De leerlingenbegeleiding	33
7.2.2	De onderwijsleerpraktijk.....	34
7.3	In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?	35
8	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen.....	36
9	BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID	37

1 Toelichting bij het doorlichtingsverslag

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

Elke doorlichting biedt een antwoord op twee vragen:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs dat tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit (het OK) en respecteert ze de regelgeving?

De onderwijsinspectie beantwoordt deze twee vragen aan de hand van vier onderzoeken:

- een onderzoek van de kwaliteitsontwikkeling
- een onderzoek van de onderwijsleerpraktijk
- een onderzoek van één kwaliteitsgebied
- een onderzoek van het beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt de onderwijsinspectie verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil de onderwijsinspectie de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

	Beneden de verwachting Er zijn meerdere essentiële elementen die voor verbetering vatbaar zijn.
	Benadert de verwachting Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.
	Volgens de verwachting Er zijn veel sterke punten en geen belangrijke punten of gebieden ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.
	Overstijgt de verwachting Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit: 'volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit'.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft een positieve impact op de resultaten en effecten bij de leerlingen.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Er zijn twee adviezen mogelijk.

1. Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
2. Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt, behalve als de tekorten betrekking hebben op de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

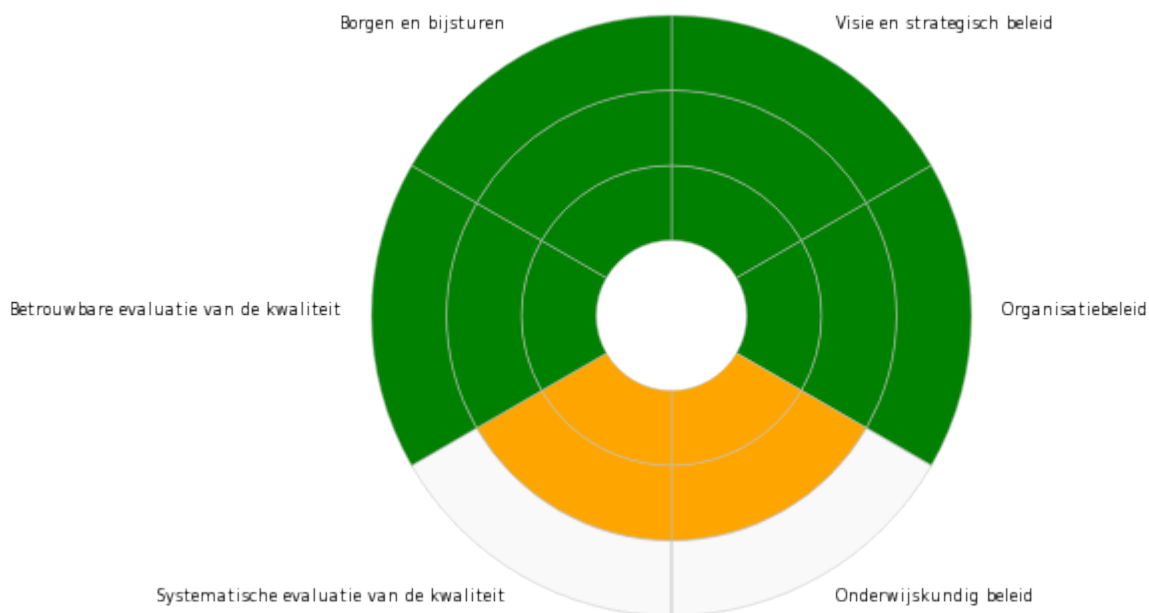
2 Administratieve situering

Alle hoofdstukken van dit verslag en het advies hebben betrekking op de doorlichtingseenheid Sint-Laurens (doorlichtingseenheid 2000000478). Deze eenheid omvat geheel of gedeeltelijk volgende scholen:

- Sint-Laurensinstituut - ASO (105486)
- Technisch Instituut Sint-Laurens (105494).

Het aanbod van de doorlichtingseenheid en een overzicht van de onderwijslesplaatsen is terug te vinden als bijlage bij dit verslag.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

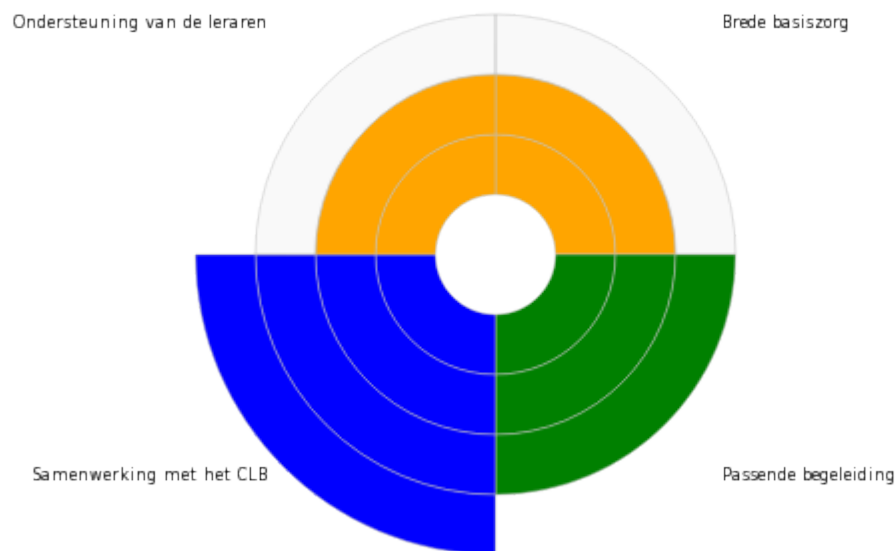
Visie en strategisch
beleid

De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Vorig schooljaar liep het nieuwe beleidsteam samen met het schoolteam een traject van visieontwikkeling, zowel op het vlak van vernieuwing van de eerste graad als op het vlak van de organisatiestructuur voor het geheel van de school. De visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt zichtbaar ingang in de schoolwerking, in de passende begeleiding van leerlingen en in enkele domeinen van de onderwijsleerpraktijk. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren.

Organisatiebeleid	<p>De school ontwikkelt en voert een beleid, waarbij participatie en dialoog belangrijk zijn. Ze beschikt over overlegstructuren en werkgroepen waarin teamleden en leerlingen verwachtingen kunnen uitspreken en ideeën kunnen uitwisselen over nieuwe ontwikkelingen. De school kan de betrokkenheid en inspraak van leerlingen nog versterken, bijvoorbeeld bij het opstellen van schoolafspraken en regels. De school staat open voor externe vragen en verwachtingen en speelt daar geregeld op in. Ze stimuleert vernieuwing en expertisedeling tussen de teamleden, maar de teamleden krijgen slechts occasioneel feedback op hun eigen functioneren. De school werkt samen met anderen om de onderwijsleerpraktijk en de schoolwerking te versterken. Zo verrijkt de intensieve samenwerking met een school voor buitengewoon onderwijs de leerlingenbegeleiding en het leer- en leefklimaat binnen de vakken. De school communiceert frequent, transparant en doelgericht over haar werking met interne en externe belanghebbenden.</p>
Onderwijskundig beleid	<p>De school ontwikkelt de kwaliteit van haar onderwijsleerpraktijk, maar doet dat fragmentair of niet schoolbreed, zoals blijkt uit de onderzoeken naar de onderwijsleerpraktijk. De school verdeelt de taken en verantwoordelijkheden onder de teamleden op basis van maatregelen en afspraken. Ze kiest ervoor om via co-creatie de domeincoördinatoren en de vakgroepen een prominente rol te geven in de kwaliteitsontwikkeling van de onderwijsleerpraktijk. Hierbij ondersteunt ze de teamleden echter in beperkte mate. De school stimuleert professionalisering maar doet dit weinig doelgericht. Hierdoor kent de kwaliteitsontwikkeling in de vakgroepen nog verschillende snelheden.</p>
Systematische evaluatie van de kwaliteit	<p>De school evalueert verschillende aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij nog beperkt aandacht voor de evaluatie van de onderwijsleerpraktijk. De school volgt het bereiken van de onderwijsdoelen, de vormgeving van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenevaluatie weinig systematisch op.</p>
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	<p>De school evalueert haar kwaliteit doelgericht op basis van diverse kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Zo vernieuwde de school de eerste graad onder meer vanuit een analyse van het welbevinden van haar schoolteam en rekening houdend met context- en inputkenmerken. De school betreft bij haar evaluaties relevante partners. Ze besteedt bij haar evaluaties aandacht aan de resultaten en effecten bij de leerlingen zoals attesteringscijfers en resultaten in het vervolgonderwijs. De evaluaties zijn doorgaans betrouwbaar.</p>
Borgen en bijsturen	<p>De school heeft grotendeels zicht op haar sterke punten en werkpunten. Ze stelt meestal haar werking bij naar aanleiding van vastgestelde werkpunten. Ze bewaart en verspreidt wat kwaliteitsvol is. Exemplarisch hiervoor is de expertisedeling over de taalvakken heen. Bij het verder uittekenen van de organisatiestructuur borgt de school haar participatieve werkwijze, de open dialoog over schoolontwikkelingen en het 'samen school maken'.</p>

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De leerlingenbegeleiding

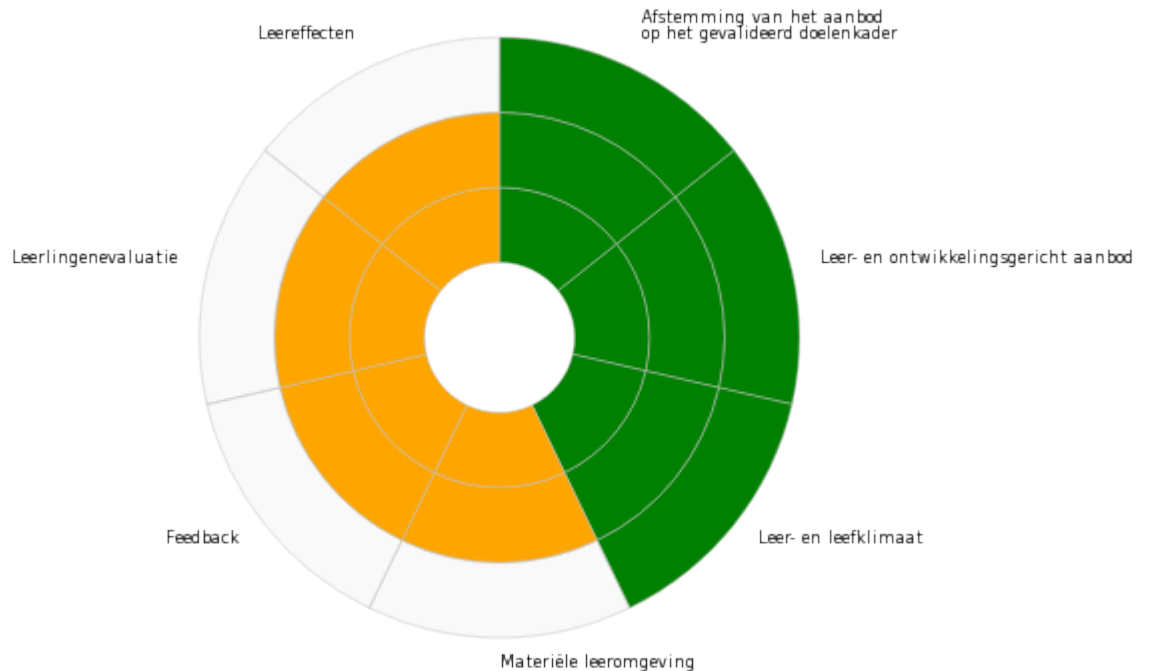

Brede basiszorg

Het schoolteam streeft ernaar de optimale ontwikkeling van alle leerlingen te stimuleren. Het schoolteam levert inspanningen om een krachtige leeromgeving te creëren en plant een aantal acties op het vlak van leren en studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren en preventieve gezondheidszorg. Het schoolteam stemt die acties af op de schoolcontext en de kenmerken van de leerlingengroep. De niveaugroepen in de eerste graad zijn een voorbeeld van deze aanpak. Via o.a. de klassenraden volgt het team de leerlingen op, ook met het oog op de evaluatie van de inspanningen. De systematiek om de brede basiszorg en m.n. een krachtige leeromgeving te realiseren op de klasvloer is echter (nog) niet schoolbreed zichtbaar, zoals ook blijkt uit de onderzoeken van de vakken.

<p>Passende begeleiding</p>	<p>De school heeft gedeeltelijk zicht op de specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen en baseert daarop een stapsgewijze begeleiding gericht op gelijke kansen. De begeleiding wordt individueler naarmate de nood aan zorg stijgt. Het schoolteam neemt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften begeleidende maatregelen op maat, volgt de effecten ervan op en stuurt de maatregelen indien nodig bij. O.m. de aandacht en aanpak voor ex-OKAN-leerlingen illustreert deze systematiek. De passende begeleiding op klasniveau is voor het domein 'leren en studeren' in een aantal vakken een aandachtspunt. De centraal georganiseerde initiatieven in het kader van de passende begeleiding zijn daarentegen goed uitgewerkt. Het schoolteam betreft de leerlingen, de ouders en relevante partners bij de begeleiding. De communicatie over de begeleiding is laagdrempelig en transparant.</p>
<p>Samenwerking met het CLB</p>	<p>De school werkt systematisch, planmatig en transparant samen met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) op basis van schoolspecifieke samenwerkingsafspraken op het vlak van leerlingenbegeleiding en versterking van het schoolteam. Die afspraken zijn het voorwerp van grondige bespreking en worden vormgegeven rekening houdend met de context- en inputgegevens van de school. Het schoolteam baseert zijn ondersteuningsvragen op concrete noden en op een analyse van knelpunten. Wanneer de brede basiszorg en de maatregelen uit de verhoogde zorg niet volstaan, formuleert de school een hulpvraag aan het CLB. Voor een doorverwijzing naar een schoolexterne begeleiding doet het schoolteam een beroep op de draaischijffunctie van het CLB, o.m. voor interculturele trajectbegeleiding en de begeleiding van kwetsbare jongeren. De manier waarop het schoolteam met het CLB samenwerkt, is een voorbeeld van goede praktijk.</p>
<p>Ondersteuning van de leraren</p>	<p>De school heeft gedeeltelijk zicht op de ondersteuningsbehoeften van leraren. Het schoolteam hanteert maatregelen en afspraken en organiseert professionaliseringsactiviteiten en die hebben een impact op de vormgeving van de leerlingenbegeleiding. Deze impact is echter veel beperkter als het gaat over de versterking van het handelen van leraren in de brede basiszorg en in de verhoogde zorg op de klasvloer. De ondersteuning is meestal teamgericht, maar heeft een beperkt effect op de onderwijsleerpraktijk. Het schoolteam doet een beroep op de inhoudelijke expertise van het CLB, op de pedagogische begeleidingsdienst of een andere externe dienst of op het ondersteuningsnetwerk.</p>

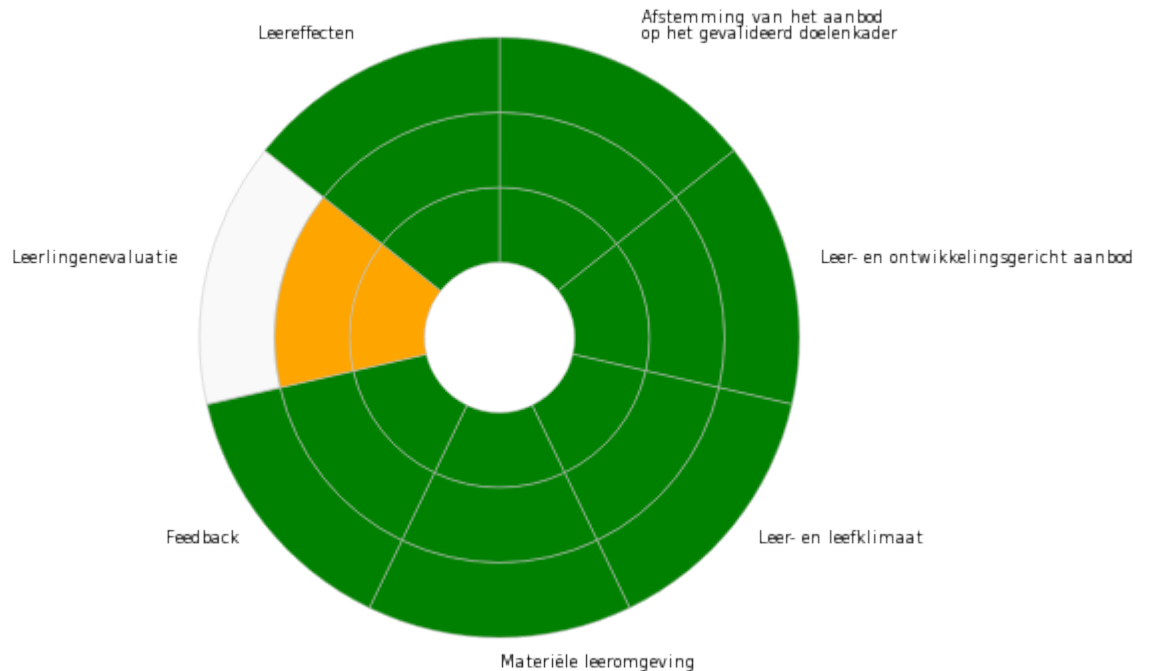
4.2 Chemie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/063)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren kunnen het aanbod versterken door nog meer de algemene doelen 'leren onderzoeken' te integreren in de onderwijsleerpraktijk.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze kunnen het aanbod versterken door nog meer in te zetten op werkvormen die denkbeelden van leerling in kaart brengen en differentiatie mogelijk maken. Het aanbod is veelal betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren bieden strategieën aan die het inzicht in wetenschappelijke concepten bevorderen. De vakgroep kan het aanbod versterken door meer in te zetten op een logische en graduele opbouw van concepten en wetenschappelijke vaardigheden over de graden en wetenschapsvakken heen. De onderwijsorganisatie ondersteunt het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een ontspannen, respectvolle en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	<p>De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen, maar niet alle lesgroepen krijgen les in een goed uitgerust wetenschapslokaal. Het lokaal in Wachtebeke bijv. beschikt niet over een trekkast om schadelijke dampen en gassen tijdens experimenten af te voeren. In de klas is een duidelijke geur waarneembaar die mogelijks mede veroorzaakt wordt door de voorraad aan chemische producten aanwezig in de afgesloten kast in het lokaal. De afzuiging van die kast blijkt onvoldoende te werken. Ondanks deze beperkingen zetten de leraren de uitrusting zo efficiënt mogelijk in.</p>
Feedback	<p>De leraren geven productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.</p>
Leerlingenevaluatie	<p>De evaluatie spoort met het aanbod, maar is slechts beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is nog niet voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de doelen en niet alle doelen komen evenwichtig in de evaluatie aan bod. Onder andere de algemene doelen 'onderzoekend leren/leren onderzoeken' krijgen een te gering gewicht. De vakgroep laat nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.</p>
Leereffecten	<p>Het aanbod en het leerlingenwelbevinden bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De resultaten van de evaluaties geven echter een minder correct beeld van de prestaties en mogelijkheden van de leerlingen. De vakgroep wetenschappen staat voor de uitdaging de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk kritischer en systematischer te bewaken met het oog op de leereffecten bij de leerlingen.</p>

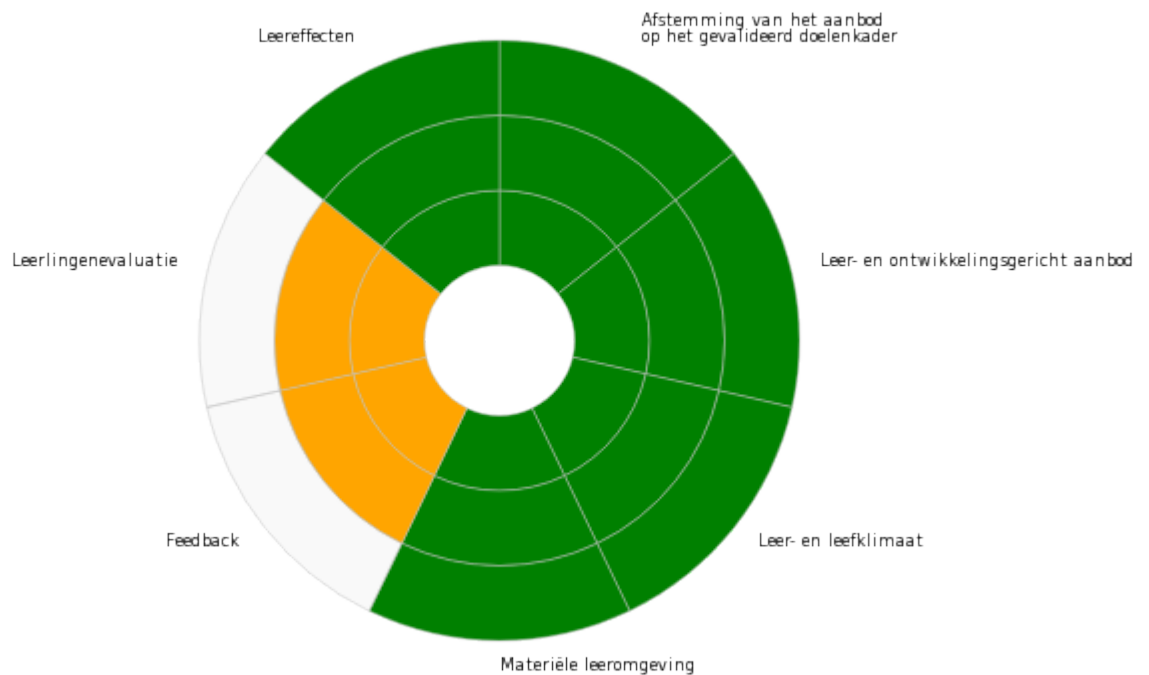
4.3 Frans in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/007)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is vrij evenwichtig. Alle taalvaardigheden komen aan bod; gespreksvaardigheid iets minder expliciet. Alle domeinen van doelen worden behandeld. Er is toenemende aandacht voor procesdoelen. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen. De leraren houden maximaal rekening met de verscheiden ontwikkelingsbehoeften en evaluatiegegevens om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze compenseren de (relatieve) afhankelijkheid van het leerwerkboek met bijkomende activiteiten gericht op de taalvaardigheden. Het aanbod is veelal samenhangend en activerend en het ondersteunt het leren. De leraren zijn er zich van bewust dat er ruimte is om de betekenisvolheid van de opdrachten verder te blijven ontwikkelen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. Fouten maken is toegestaan; ze worden aangegrepen om te leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	<p>De materiële leeromgeving ondersteunt grotendeels het bereiken van de doelen. De leermiddelen en ICT-middelen zijn conform de minimale vereisten van het leerplan. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Een stimulerende aankleding van de leeromgeving zou het bereiken van de doelen meer ondersteunen.</p>
Feedback	<p>De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De mondelinge en schriftelijke feedback maakt systematisch deel uit van het onderwijsleer- en evaluatieproces. Hij is op het product gericht en ook gedeeltelijk (en in toenemende mate) op het proces. De feedback is doorgaans duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.</p>
Leerlingenevaluatie	<p>De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De puntenverdeling tussen de taalvaardigheden en ondersteunende kennis weerspiegelt nog niet ten volle het talige competentieniveau van de leerling: grammatica en contextarme woordenschatkennis worden overgewaardeerd. De spreiding (over dagelijks werk en examens) van de evaluatiemomenten van de vaardigheden is niet optimaal. Spreekvaardigheid wordt dikwijls eenzijdig vanuit presentatiemomenten geëvalueerd (presentatievaardigheid). Gespreksvaardigheid krijgt minder aandacht in de evaluaties. De aandacht voor alle verwerkingsniveaus in de luistervaardigheid is beperkt. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en brede evaluatie. Ondanks de verbeterpunten is de evaluatie voldoende betrouwbaar.</p>
Leereffecten	<p>De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep heeft de afgelopen jaren al stappen gezet om de evaluatiepraktijk bij te sturen, onder meer in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren ervaren de toegevoegde waarde van een graad- en taaloverstijgende aanpak.</p>

4.4 Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

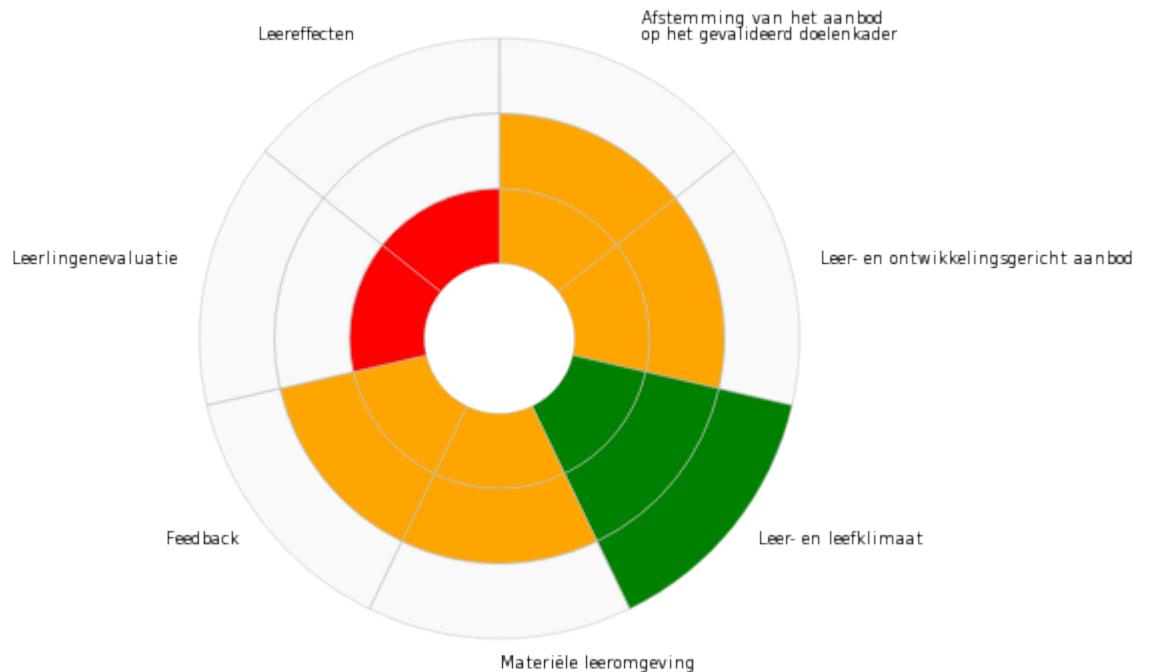
Het aanbod spoort grotendeels met het gevalideerd doelenkader. Het aanbod is nagenoeg volledig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De wekelijkse actua-opdrachten en het marketingproject zorgen via de integratie van competenties voor het verwerven van inzicht, zoals het leerplan beoogt. Het is nog een aandachtspunt voor de leraren om het evenwicht van het aanbod beter af te stemmen op het leerplan.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. De leraren streven ernaar om doelen uit verschillende competenties in elk leerjaar aan bod te laten komen en ze bieden de leerlingen kansen om zelfontdekkend te leren. De leraren stimuleren de talige competenties van de leerlingen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De leraren kunnen het leerproces nog versterken door de leerlingen meer te laten oefenen vanuit realistische probleemstellingen en authentieke contexten die aansluiten bij hun leefwereld.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Ze ondersteunen de leerlingen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren motiveren de leerlingen actief door uitdaging en spanning te creëren en ze begeleiden de leerlingen naar positieve interactie en wederzijdse steun. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De leraren geven geregeld feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Via het elektronische platform krijgen de leerlingen concrete feedback op ingediende opdrachten. De leraren laten echter nog kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. Ze geven veeleer feedback die gericht is op het verbeteren van fouten en vertrekken nog te weinig vanuit de doelen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is veelal representatief voor het aanbod, maar spoort in mindere mate met het gevalideerd doelenkader. Een aantal onderdelen, in het bijzonder tekstverwerking, krijgen een te groot aandeel in het totaal en een aantal doelen worden overbevraagd. De focus ligt in het algemeen te veel op de technische en operationele vaardigheden en te weinig op de probleemoplossende vaardigheden. De leraren laten zo kansen liggen om te komen tot een evenwichtige en betrouwbare evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep. De puntenverdeling is steeds vermeld en de leerlingen kennen de evaluatiecriteria. De verhouding tussen de onderdelen is echter niet steeds duidelijk wat de transparantie ondermijnt. De evaluatie is breed. Het is nog een verbeterpunt voor de leraren om de probleemanalyse, de klavierstudie en de vakattitudes een plaats te geven in de evaluatie.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De leraren kunnen de leereffecten nog versterken door bij de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk niet enkel vanuit de leerervaringen van de leerlingen, maar ook vanuit het leerplan te vertrekken.

4.5 Maatschappelijke vorming in de tweede graad bso in de studierichtingen Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor en Verzorging-voeding (leerplan 2014/027)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

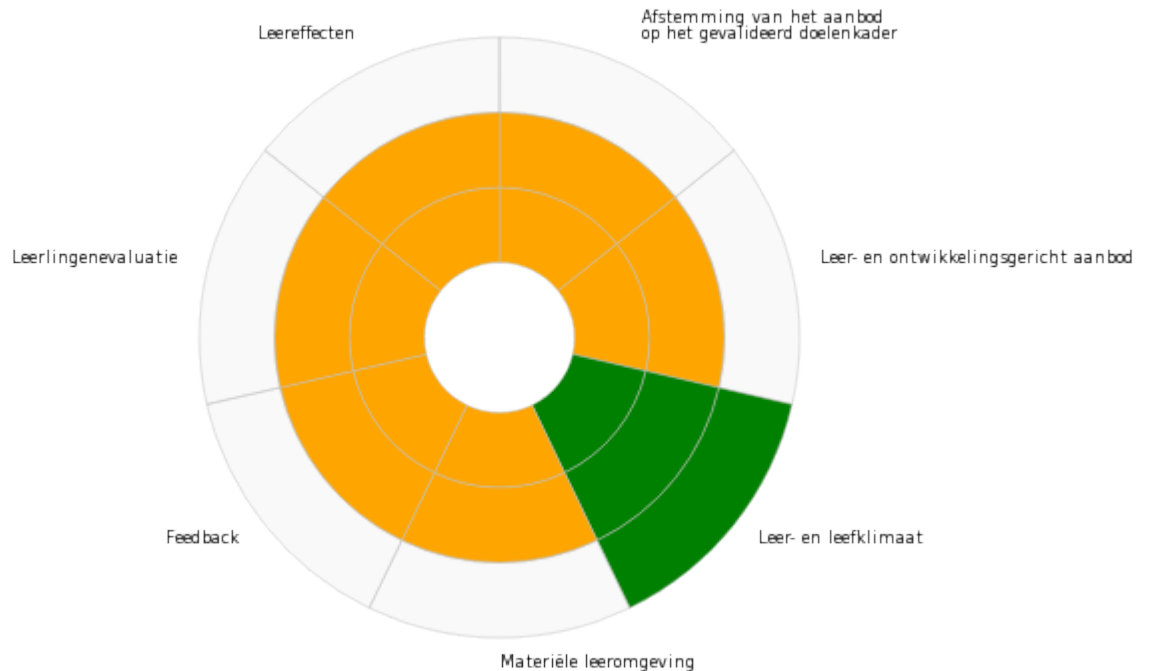
Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. Zo is het aanbod binnen de maatschappelijke vaardigheden voor de domeinen organisatiebekwaamheid, tijd- en ruimtebewustzijn en wetenschap en samenleving onvolledig. Het groepswork en het aanbod met betrekking tot probleemoplossend denken stroken niet met de verwachte moeilijkheidsgraad van het leerplan. De vakgroep laat kansen liggen om een verticale leerlijn van de tweede naar de derde graad uit te tekenen.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare maar soms weinig uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. Het aanbod is afgestemd op de leefwereld van de leerlingen, maar geeft leerlingen een weinig actieve rol. Er is weinig gerichte aandacht voor een logische en graduele opbouw van kennis, vaardigheden en attitudes. De leraren besteden beperkte aandacht aan strategieën die het leren, het probleemoplossend denken en de zelfregulatie bevorderen. Positief is dat de vernieuwde samenstelling van de vakgroep en de daaruit voortvloeiende expertisedeling sinds kort het belang van een krachtige leeromgeving in de lessen mavo terug onder de aandacht brengen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	<p>De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat en stellen hierbij nadrukkelijk het begeleiden van leerlingen naar wederzijds respect en empathie centraal. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. Leerlingen mogen fouten maken waarbij dit een aanknopingspunt vormt voor het leren. In sommige lesgroepen zijn leerlingen betrokken bij het maken van afspraken en het opstellen van regels. De leraren maken meestal efficiënt gebruik van de lestijd.</p>
Materiële leeromgeving	<p>De materiële leeromgeving ondersteunt in mindere mate het bereiken van de doelen. De leraren beschikken niet elke les over de noodzakelijke ICT-voorzieningen wat een flexibele ICT-integratie in de lessen hindert. De materiële leeromgeving en het fysiek comfort zijn in een aantal klaslokalen weinig stimulerend. De leraren zetten de beschikbare uitrusting zo efficiënt mogelijk in.</p>
Feedback	<p>De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De feedback is beperkt gericht op de volgende stappen in het leerproces.</p>
Leerlingenevaluatie	<p>Uit de voorgelegde agenda's van vorig schooljaar en uit de geplande taken en toetsen blijkt dat de evaluatie onvoldoende representatief is voor het gevalideerd doelenkader. Verschillende leerplandoelen worden niet of niet conform de handelingswerkwoorden in het leerplan geëvalueerd en de evaluatievormen zijn zelden gevarieerd. De evaluatie is nauwelijks geïntegreerd in het onderwijsleerproces. In het eerste leerjaar van de tweede graad is de lestijd besteed aan evaluatie onvoldoende doordacht.</p>
Leereffecten	<p>De school kan slechts in beperkte mate leerlingennotities en -evaluaties voorleggen waardoor ze niet kan aantonen dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Frequente personeelsswissels tijdens voorgaande schooljaren hinderden de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leereffecten bij de leerlingen.</p>

4.6 Natuurwetenschappen in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

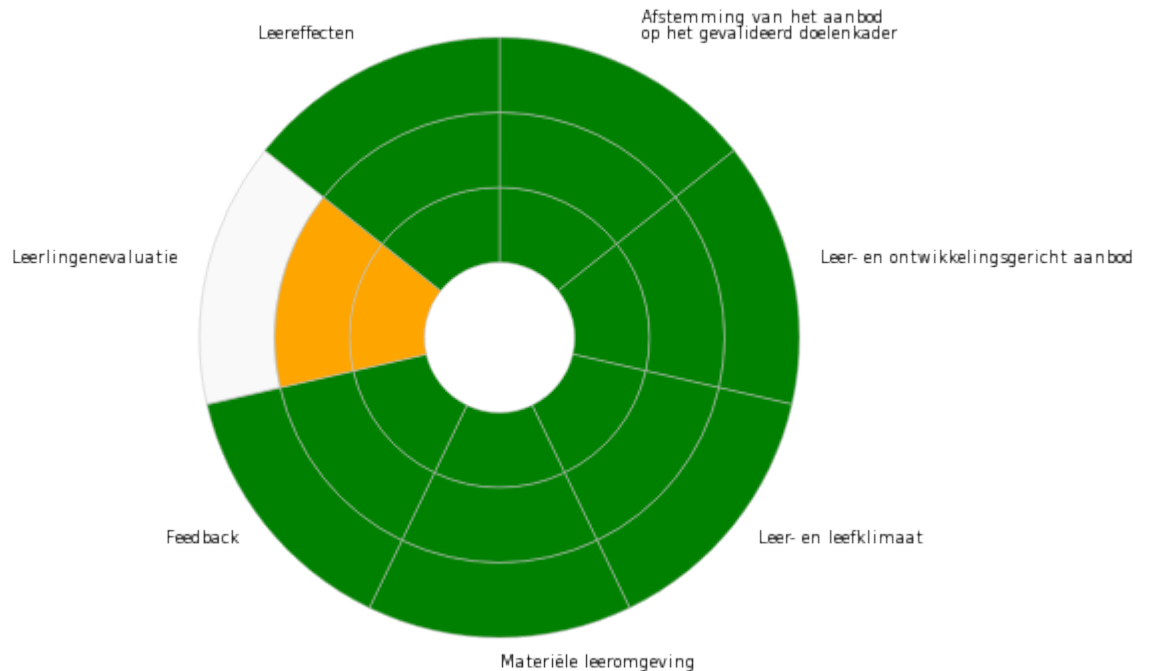
Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. De visie van het leerplan natuurwetenschappen 'wetenschap voor de burger' krijgt een beperkte invulling. De conceptuele benadering overheerst op de contextuele benadering, waardoor het aanbod weinig spoort met de verwachte verwerkingsniveaus in het doelenkader. Bovendien zorgen de vele abstracte inhouden voor onevenwicht en onvolledigheid. In het eerste leerjaar bijv. komen een aantal doelen niet aan bod door de bijkomende inhouden.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren stellen haalbare en uitdagende doelen voor een deel van de leerlingen. De afstemming van het onderwijsleerproces op de beginsituatie van de leerlingen is voor verbetering vatbaar. Met de focus op concepten richten de leraren zich vooral op de leerlingen die willen doorstromen naar de studierichting Chemie in de derde graad. Doorgedreven differentiatie is aangewezen om ook tegemoet te komen aan het profiel Sociale en technische wetenschappen. Afhankelijk van leraar tot leraar is de interactie tussen de leerlingen en met de leraar sterker. De leraren hanteren echter nog weinig doelbewust werk- en groepeeringsvormen om de samenwerking, de zelfregulatie en de talige interactie optimaal te stimuleren. Ze laten ook nog kansen liggen om het aanbod samenhangend en betekenisvol te maken. De onderwijsorganisatie is nog weinig gericht op het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. De leerlingen en de leraren nemen samen verantwoordelijkheid op voor een respectvolle en ordelijke sfeer en efficiënt gebruik van de lestijd. Afhankelijk van leraar tot leraar is de sfeer meer ontspannen.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt deels het bereiken van de doelen. De school beschikt over goed uitgeruste wetenschapslokalen, maar een aantal lessen natuurwetenschappen vindt plaats in gewone leslokalen. Die zijn weinig stimulerend om de leerlingen te enthousiasmeren voor wetenschap voor de burger. Bovendien hypothekeert het gebrek aan materialen en aan nutsvoorzieningen in die leslokalen de integratie van 'onderzoekend leren' in de onderwijsleerpraktijk. Ondanks deze beperkingen proberen de leraren voldoende leerlingen- en demoproeven uit te voeren, wat vorig schooljaar niet in alle lesgroepen gelukt is.
Feedback	De leraren geven productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Ze laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie spoort met het aanbod, maar is slechts beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is nog niet voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de doelen en richt zich voornamelijk op de inhoudelijke doelen. Bovendien heeft de evaluatie van bijkomende inhouden en een hoger beheersingsniveau voor een aantal leerlingen een negatieve impact op de studiebekraching. De vakgroep laat nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.
Leereffecten	De positieve indicaties van het leerlingenwelbevinden bieden slechts gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De werkpunten bij het aanbod en de evaluatie maken de studieresultaten in mindere mate representatief. De vakgroep wetenschappen staat voor de uitdaging de kwaliteit van de onderwijsleerpraktijk kritischer en systematischer te bewaken met het oog op de leereffecten bij de leerlingen.

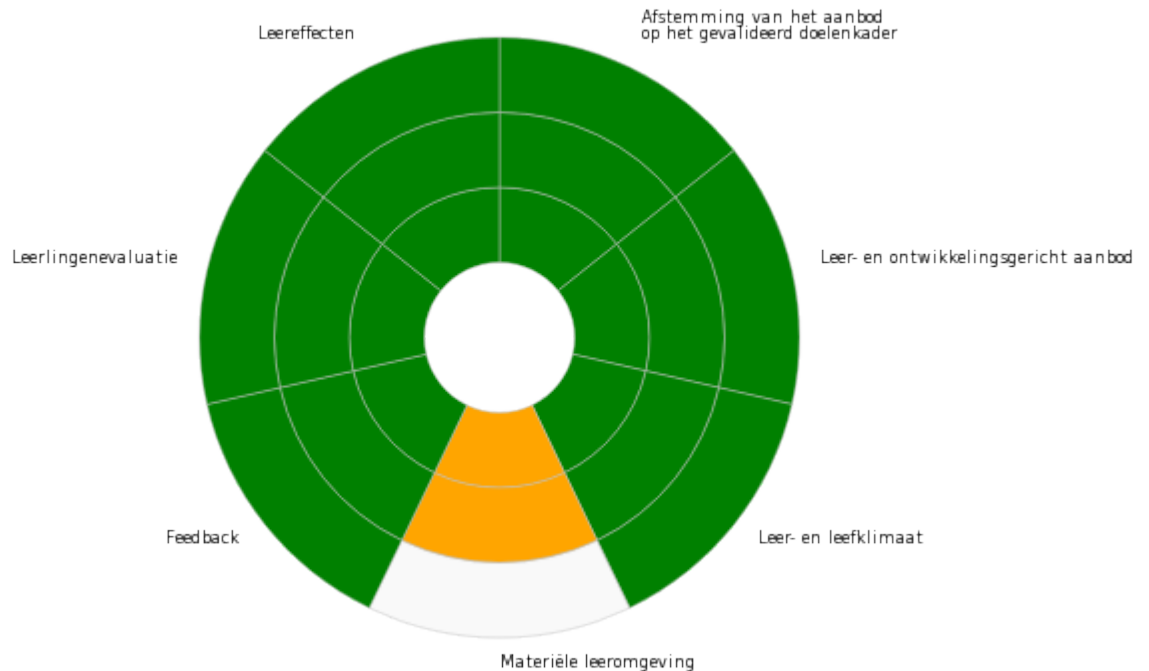
4.7 Nederlands in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn, Wetenschappen (leerplan 2012/001)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is vrij evenwichtig. Alle taalvaardigheden komen aan bod; gespreksvaardigheid iets minder expliciet. Alle domeinen van doelen worden behandeld. Er is toenemende aandacht voor procesdoelen. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau.
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen. De leraren houden maximaal rekening met de verscheiden ontwikkelingsbehoeften en evaluatiegegevens om het onderwijsleerproces vorm te geven. Ze compenseren de (relatieve) afhankelijkheid van het leerwerkboek met bijkomende activiteiten gericht op de taalvaardigheden. Het aanbod is veelal samenhangend en activerend en het ondersteunt het leren. De leraren zijn er zich van bewust dat er ruimte is om de betekenisvolheid van de opdrachten verder te blijven ontwikkelen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen. De leraren sporen de leerlingen aan tot interactie en houden rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.

Materiële leeromgeving	<p>De materiële leeromgeving ondersteunt grotendeels het bereiken van de doelen. De leermiddelen en ICT-middelen zijn conform de minimale vereisten van het leerplan. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. Een stimulerende aankleding van de leeromgeving zou het bereiken van de doelen ondersteunen.</p>
Feedback	<p>De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. De mondelinge en schriftelijke feedback maakt systematisch deel uit van het onderwijsleer- en evaluatieproces. Hij is op het product gericht en ook gedeeltelijk (en in toenemende mate) op het proces. De feedback is doorgaans duidelijk, constructief en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.</p>
Leerlingenevaluatie	<p>De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De puntenverdeling tussen de taalvaardigheden en ondersteunende kennis weerspiegelt nog niet ten volle het talige competentieniveau van de leerling: contextarme woordenschat en andere kennis worden overgewaardeerd. De spreiding (over dagelijks werk en examens) van de evaluatiemomenten van de vaardigheden is niet optimaal. Spreekvaardigheid wordt dikwijls eenzijdig vanuit presentatiemomenten geëvalueerd (presentatievaardigheid). Gespreksvaardigheid krijgt minder aandacht in de evaluaties. De aandacht voor alle verwerkingsniveaus in de luistervaardigheid is beperkt. De leraren laten nog kansen liggen om te komen tot een transparante en brede evaluatie. Ondanks de verbeterpunten is de evaluatie voldoende betrouwbaar.</p>
Leereffecten	<p>De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De vakgroep heeft de afgelopen jaren al stappen gezet om de evaluatiepraktijk bij te sturen, onder meer in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. De leraren ervaren de toegevoegde waarde van een graad- en taaloverstijgende aanpak.</p>

4.8 Huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging en nijverheidstechnieken in de derde graad bso in de studierichting Organisatiehulp (leerplan 2014/031)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

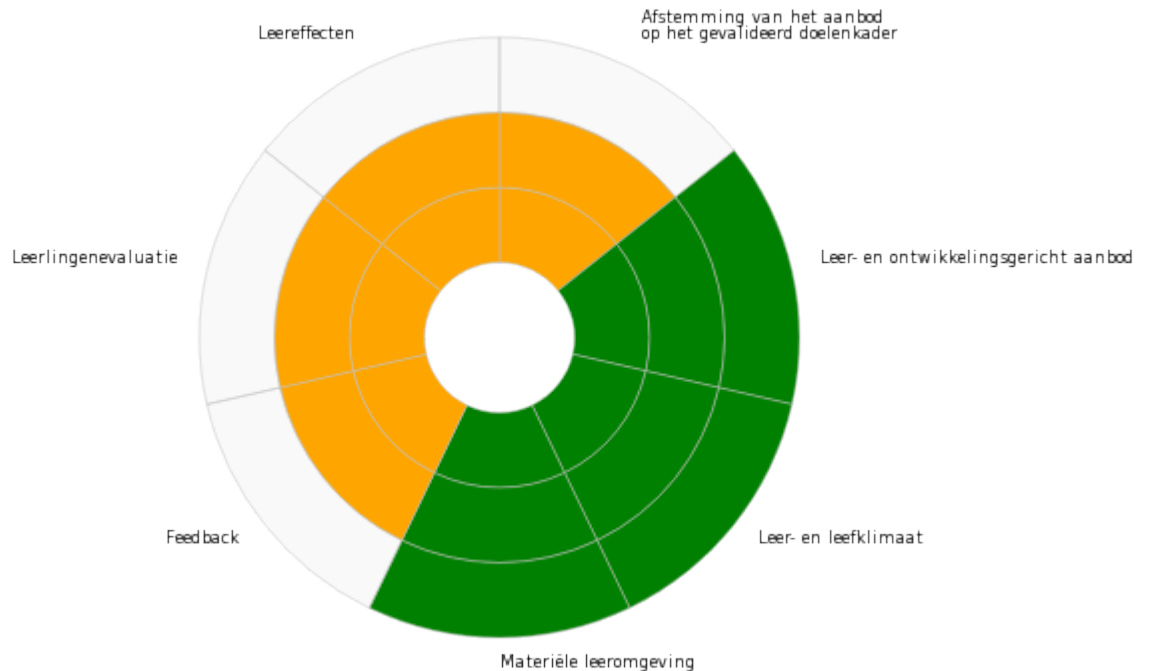
Het aanbod spoort met het gevalideerd doelenkader en is nagenoeg volledig. Het aanbod is evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leraren maken voortdurend werk van een praktijkgerichte aanpak waardoor het aanbod spoort met de verwachtingen van het leerplan. Via zowel het aanbod 'praktijk op verplaatsing' als de stages, krijgen de leerlingen voldoende kansen om ervaringen op te doen in functie van de verschillende doelgroepen en de eigen leerloopbaan.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraren benutten de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend, betekenisvol en activerend en ondersteunt het leren. Evenwel kan gedifferentieerd werken binnen de klaspraktijk en de eigen groei en competenties van de leerlingen in beeld brengen, het leren van de leerlingen nog versterken. Het vormt nog een uitdaging voor de vakgroep om via onder meer gevarieerde werk- en groeperingsvormen voldoende ruimte te creëren tot experimenteel of ervaringsgericht leren. De leraren herformuleren, in een groot deel van het lesmateriaal, de leerplandoelstellingen in aangepaste taal voor de leerlingen. De lesinhouden worden gekaderd vanuit betekenisvolle, realistische contexten die nauw aansluiten bij de opgedane stage-ervaringen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.

Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De leraren motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. Hierbij komen de leraren zoveel mogelijk tegemoet aan de sociaal-emotionele behoeften van de leerlingen. Zo bieden zij bijvoorbeeld extra kansen aan leerlingen die herhaaldelijk niet in orde zijn met taken of materialen, bijvoorbeeld via het creëren van extra ruimte of het zoeken naar reserve materialen op school. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt veelal het bereiken van de doelen. De school laat nog kansen onbenut om de beschikbare uitrusting efficiënt in te zetten. Zo is er in de leslokalen veel meubilair aanwezig dat activerende werkvormen bemoeilijkt en beschikken de leerlingen niet over computers. De leraren kunnen een computerlokaal reserveren, maar dit bemoeilijkt het spontaan en gedifferentieerd inzetten van ICT. De keuken is verouderd en niet voorzien van dampkappen.
Feedback	De leraren geven geregeld ontwikkelingsgerichte feedback, waarbij ze vertrekken vanuit de doelen en de leerervaringen van de leerlingen. Door de talrijke reflectiemomenten tijdens de lessen is feedback een systematisch onderdeel van het onderwijsleerproces. Hierbij gaat er veel aandacht naar participatie en positieve feedback. De feedback is zowel op het product als op het proces gericht. De feedback is veelal duidelijk en constructief en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. De evaluatie is transparant, betrouwbaar, breed, afgestemd op de doelgroep en geïntegreerd in het onderwijsleerproces. De vakgroep heeft afspraken gemaakt over de verdeling van de evaluatie met betrekking tot het beheersingsniveau en de te bereiken competenties. De leraren maken volop werk van het concretiseren van de evaluatiecriteria aan de hand van de te bereiken doelen en competenties. De evaluatie van de stage en van de gip gebeurt aan de hand van vooraf bepaalde criteria en in samenspraak met alle betrokkenen.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en de studieresultaten tonen aan dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt.

4.9 Wiskunde in de derde graad tso in de studierichting Gezondheids- en welzijnswetenschappen (leerplan 2004/024)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

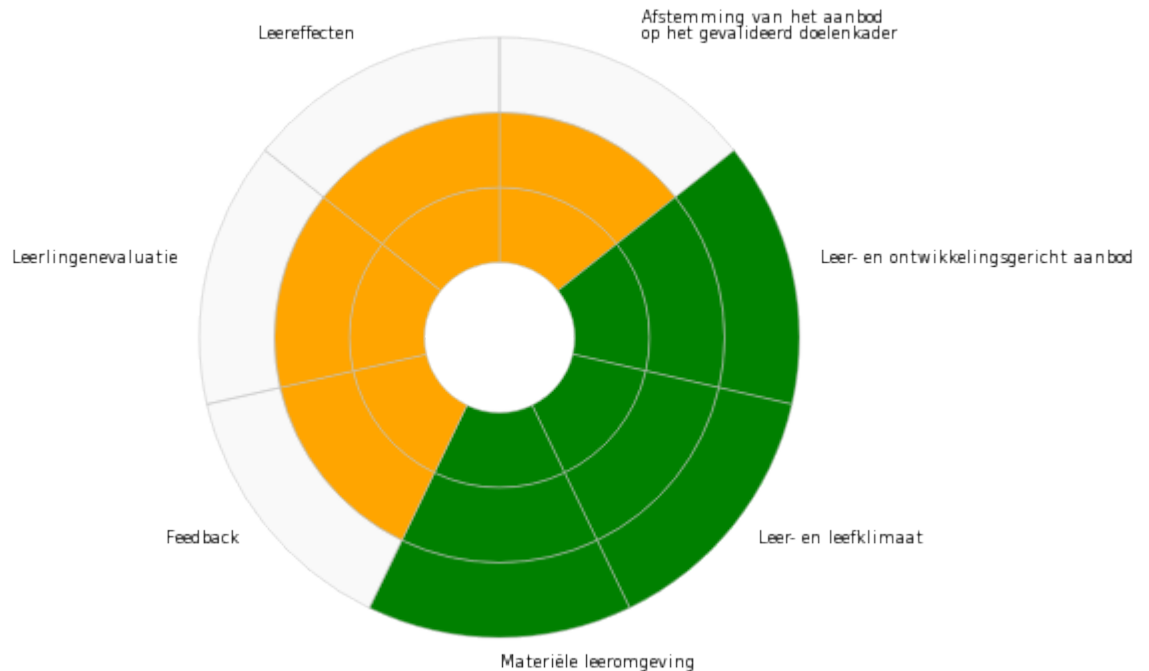
Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. Het leerplanonderdeel 'mathematiseren en oplossen van problemen' ontbreekt in het aanbod. Er is te weinig aandacht voor de algemene doelstellingen en de verschillende wiskundige vaardigheden en attitudes. De leraar laten kansen liggen om het aanbod voldoende af te stemmen op het leerplan door systematisch rekening te houden met de handelingswerkwoorden van de doelen.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod

De leraar benut de beginsituatie van de groep leerlingen om haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het onderwijsleerproces vorm te geven. Het aanbod is veelal samenhangend en activerend en ondersteunt het leren. De leeractiviteiten zijn sterk gericht op interactie waardoor de leraar erin slaagt heel wat leerlingen te betrekken bij het vak en ze te stimuleren tot inzicht. De leraar realiseert consequent de afgesproken passende maatregelen op het vlak van de begeleiding van leren en studeren voor bijvoorbeeld dyscalculie. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen. De leraar kan het aanbod meer betekenisvol maken door de leerlingen meer te laten oefenen binnen authentieke en realistische contexten die aansluiten bij hun leer- en leefwereld.

Leer- en leefklimaat	De leraar creëert een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. Hij motiveert de leerlingen, ondersteunt hen, waardeert hen, gaat vaak met hen in interactie en houdt rekening met hun inbreng. De leraar moedigt de leerlingen aan om te leren. Ze mogen vragen stellen en fouten maken, die vervolgens een aanknopingspunt voor het leren vormen. De leraar kan het gebruik van de lestijd efficiënter maken door de leeractiviteiten en de evaluatie optimaal te richten op de doelen uit het gevalideerd doelenkader.
Materiële leeromgeving	De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. De leraren zetten de beschikbare uitrusting efficiënt in. De leerlingen gebruiken waar mogelijk het grafische rekentoestel.
Feedback	De leraar geeft voornamelijk mondeling feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Hij laat kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De feedback is grotendeels gericht op het verbeteren van fouten en vertrekt te weinig vanuit de doelen. De feedback na evaluatie geeft voor de individuele leerling nog in beperkte mate aanleiding tot bijleren.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is veelal representatief voor het aanbod, maar spoort te beperkt met het gevalideerd doelenkader. De evaluatie is voor een groot stuk gericht op het toepassen van technische vaardigheden. Vragen vanuit concrete en realistische contexten die peilen naar probleemoplossende vaardigheden komen te weinig voor. Niet alle beoordelingscriteria zijn objectief en eenduidig gericht op de verschillende wiskundige vaardigheden en vakattitudes. Hierdoor laat de leraar nog kansen liggen om te komen tot een transparante, betrouwbare en brede evaluatie, die is afgestemd op de doelgroep.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de studieresultaten bieden gedeeltelijk garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. Er zijn voldoende indicaties van positief leerlingenwelbevinden. Het aanwenden van de vakgroep als hefboom voor kwaliteitsbewaking en het versterken van de leereffecten zijn nog verbeterpunten.

4.10 Maatschappelijke vorming en Nederlands in de derde graad bso Elektrische installaties – dual (standaardtraject Elektrische installaties dual)

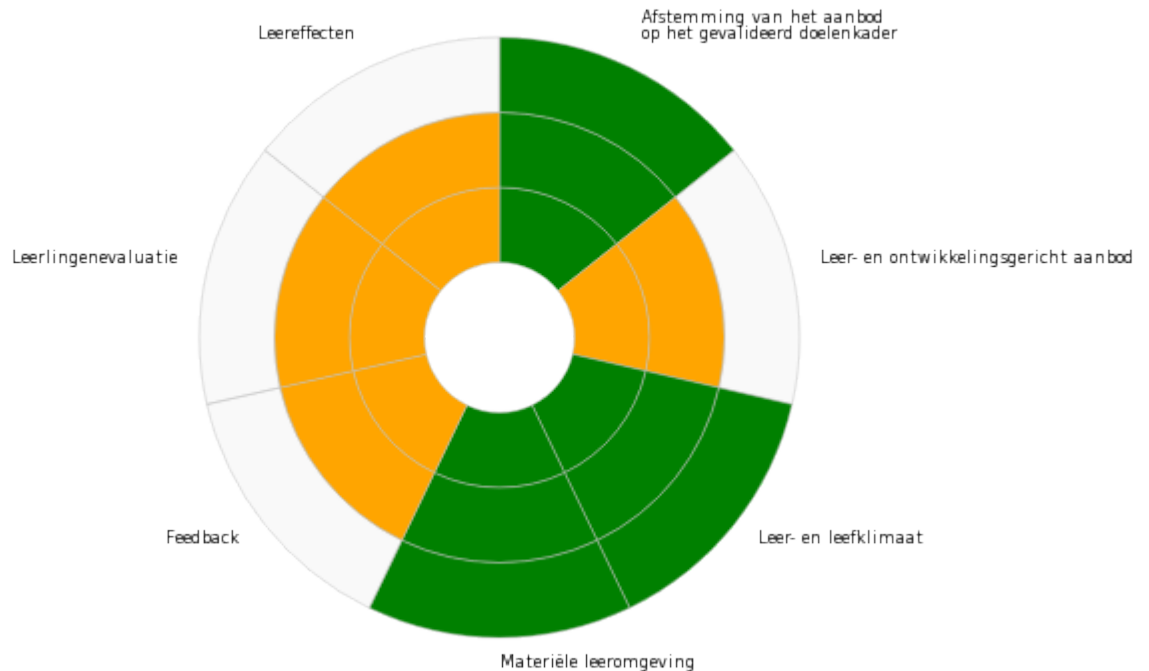

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod spoort gedeeltelijk met het gevalideerd doelenkader. De volledigheid, het evenwicht van het aanbod en de afstemming op het verwachte beheersingsniveau zijn nog werkpunten. Voor Nederlands is het aanbod voldoende vaardigheidsgericht maar oefenen leerlingen niet alle doelen met betrekking tot spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid. Voor mavo stelde de vakgroep recent een aantal hiaten in het aanbod vast en werkte ze dit schooljaar nieuwe thema's uit om het aanbod binnen de maatschappelijke vaardigheden te vervolledigen. Aandachtspunten blijven budgetbeheer en het domein wetenschap en vaardigheden. Het groepswork en het aanbod met betrekking tot probleemoplossend denken stroken niet met de verwachte moeilijkheidsgraad van het leerplan. De vakgroep laat kansen liggen om een verticale leerlijn van de tweede naar de derde graad uit te tekenen. De leerlingen krijgen vooral organisatorische informatie over het begeleidingsaanbod, maar minder over het inhoudelijke traject.

Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	De leraren benutten de beginsituatie van de leerlingen om voor de individuele leerling haalbare en uitdagende doelen te stellen en om het leertraject vorm te geven. In de lessen mavo draagt differentiatie in groeperingsvormen en in opdrachten hiertoe bij. Het aanbod is zowel voor Nederlands als voor mavo veelal samenhangend, betekenisvol en activerend. De leeractiviteiten zijn gericht op actieve deelname van de leerlingen en op interactie. De leraren besteden beperkte aandacht aan strategieën die het leren, het probleemoplossend denken en de zelfregulatie bevorderen. De onderwijsorganisatie bevordert het bereiken van de doelen.
Leer- en leefklimaat	De leraren creëren een positief en stimulerend leer- en leefklimaat en stellen hierbij nadrukkelijk het begeleiden van leerlingen naar wederzijds respect en empathie centraal. Ze motiveren de leerlingen, ondersteunen hen, waarderen hen, gaan vaak met hen in interactie en houden rekening met hun inbreng. Leerlingen mogen fouten maken waarbij dit een aanknopingspunt vormt voor het leren. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.
Materiële leeromgeving	De leraren beschikken over de meeste vereiste materiële leermiddelen. Voor mavo krijgt de leerlingengroep telkens les in lokaal uitgerust met de noodzakelijke ICT-voorzieningen, zoals bepaald in het leerplan, waardoor de leeromgeving het bereiken van de doelen en de noodzakelijke ICT-integratie ondersteunt. Het schoolteam zet de beschikbare uitrusting efficiënt in.
Feedback	De leraren geven voornamelijk productgerichte feedback, die duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend is en die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De leraren laten kansen liggen om de feedback ontwikkelingsgericht te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De feedback is beperkt gericht op de volgende stappen in het leerproces.
Leerlingenevaluatie	De evaluatie is beperkt representatief voor het gevalideerd doelenkader en voor het aanbod. Zowel voor Nederlands als voor mavo komen niet alle domeinen van doelen aan bod in de evaluatie en spoort de evaluatie niet altijd met het verwachte beheersingsniveau. De toenemende zelfstandigheid van leerlingen in de uitvoering ontbreekt in de voorgelegde evaluaties. Variatie in evaluatievormen en afstemming van de evaluatie op de doelgroep zijn nog werkpunten. Voor Nederlands laat de vakgroep nog kansen liggen om te komen tot een transparante en betrouwbare evaluatie. Recent bracht de vakgroep mavo de volledigheid en het evenwicht van de leerplandoelen in de evaluatie in kaart met het oog op bijsturing.
Leereffecten	De onderwijsleerpraktijk, het leerlingenwelbevinden en het studiesucces bieden gedeeltelijke garanties dat een zo groot mogelijke groep leerlingen de minimaal gewenste output bereikt. De initiatieven van de vakgroep met het oog op de kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk zijn nog heel recent en hebben daardoor nog een zeer beperkte impact op de leereffecten bij de leerlingen.

4.11 Beroepsgerichte vorming in de derde graad bso Elektrische installaties – duaal (standaardtraject Elektrische installaties duaal)

Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader

Het aanbod is gebaseerd op het standaardtraject. De school en de werkplek stemmen af over wie welke doelen aanbiedt. Deze afspraken zijn duidelijk en aantoonbaar maar ze zijn te weinig een resultaat van een dialoog tussen de school en de werkplek. Dit leidde er tot vorig schooljaar toe dat de werkplekken zo goed als het volledige standaardtraject in evenwicht aanboden. De school legde zich quasi volledig toe op een uitbreidings- en verdiepingsaanbod waarvan het beheersingsniveau weinig afgestemd was op de doelgroep. Dit had een negatieve impact op de leereffecten op school. Dit schooljaar plant de school een meer praktijkgericht aanbod dat past binnen het standaardtraject. De afstemming met de werkplek blijft een groeikans. Het gedeelte van het aanbod dat valt binnen het standaardtraject is voldoende evenwichtig en afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De leerlingen krijgen vooral organisatorische informatie over het begeleidingsaanbod, maar minder over het inhoudelijke traject.

<p>Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod</p>	<p>Het opleidingsteam stelt binnen het standaardtraject haalbare en uitdagende doelen voor de meeste leerlingen. De doelen die de school stelde in het uitbreidings- en verdiepingsaanbod waren niet afgestemd op de studierichting en vertoonden geen samenhang met het aanbod op de werkplek. Het aanbod is activerend en betekenisvol, waarbij het voor dit laatste aspect nog een werkpunt is om de leerdoelen geregeld te expliciteren ter ondersteuning van het leren. De afstemming van het leertraject op de beginsituatie van de individuele leerling is voor verbetering vatbaar. Zo steunen de individuele opleidingstrajecten niet op de beginsituatie van elke leerling, waardoor het individuele karakter en de individuele ondersteuning heel beperkt zijn. De onderwijsorganisatie op de school was tot vorig schooljaar onvoldoende gericht op het bereiken van de doelen. De huidige organisatievorm, waarbij de leerlingen in het duale traject niet langer les volgen met de leerlingen van de derde graad elektrische installaties van het regulier onderwijs, bevordert het bereiken van de doelen.</p>
<p>Leer- en leefklimaat</p>	<p>Het opleidingsteam creëert een positief en stimulerend leer- en leefklimaat. De inspanningen van de nieuwe trajectbegeleiders op het vlak van nabijheid, communicatie en bereikbaarheid zorgen voor een veilig en beter georganiseerd leer- en leefklimaat. Het opleidingsteam motiveert de leerlingen, ondersteunt hen, waardeert hen, gaat vaak met hen in interactie en houdt rekening met hun inbreng. De leraren maken efficiënt gebruik van de lestijd.</p>
<p>Materiële leeromgeving</p>	<p>De materiële leeromgeving ondersteunt het bereiken van de doelen. Het opleidingsteam zet de beschikbare uitrusting efficiënt in.</p>
<p>Feedback</p>	<p>Het schoolteam geeft af en toe motiverende productgerichte feedback die past binnen een klimaat van veiligheid en vertrouwen. De feedback blijft eerder algemeen en is weinig gericht op de leerdoelen. Het schoolteam laat kansen liggen om ontwikkelingsgerichte feedback constructief en consequent te formuleren en systematisch in te bedden in het onderwijsleerproces. De uitwisseling van informatie tussen de school en de werkplekken over het leertraject is een werkpunt. De werkwijze die de school sinds dit schooljaar hanteert, kan tegemoet komen aan een deel van de werkpunten maar is nog te nieuw om reeds zichtbare effecten te kunnen hebben.</p>
<p>Leerlingenevaluatie</p>	<p>De leerlingenevaluatie op school was tot vorig schooljaar niet representatief voor het standaardtraject en onvoldoende betrouwbaar. De leerlingenevaluatie op de werkplek is wel representatief voor het standaardtraject. Dit deel van de evaluatiepraktijk heeft nog groeiruimte op het vlak van betrouwbaarheid en transparantie, omdat in het gebruikte instrument minder duidelijk is welke mate van beheersing van de leerling wordt verwacht. De evaluatie is breed en voor het werkplekgedeelte betreft het opleidingsteam de leerlingen. De school en de werkplek stemmen beperkt af over de evaluatie van het leertraject. De rapportering was niet steeds duidelijk, hierrond heeft de school dit schooljaar een aantal stappen gezet.</p>

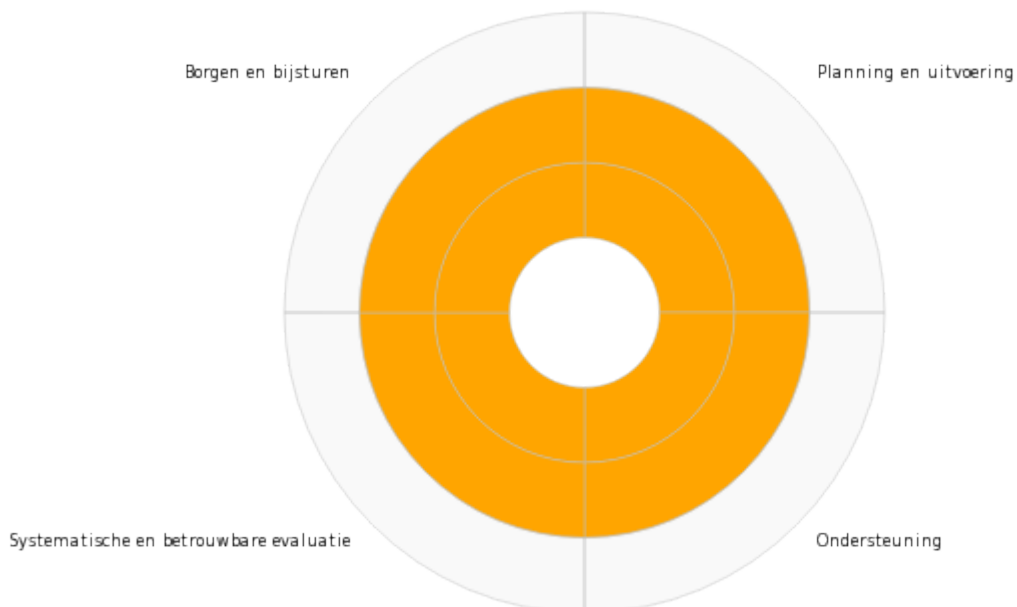
Leereffecten

Er zijn voldoende indicaties van positief leerlingenwelbevinden en de meeste leerlingen werken het opleidingstraject met succes af binnen de voorziene tijd. Vanuit de eigen kwaliteitsbewaking voerde de school recent een aantal bijstellingen door op het vlak van organisatie in en ondersteuning op de school. Deze komen flankerend ten goede aan de leerlingen. Het is een werkpunt voor de school om zowel de onderwijsleerpraktijk als de kwaliteitsbewaking ervan voldoende te richten op het versterken van de leereffecten bij de leerlingen en dit zowel via de schoolcomponent, de werkplekcomponent als de krachtige afstemming tussen beiden.

5 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

Het bestuur van de school is verantwoordelijk voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen en lokalen. Aan de hand van volgende processen gaat de onderwijsinspectie enkel na of de school hiervoor een doeltreffend beleid ontwikkelt en voert:

- ongevallen en hulpverlening
- producten met gevaarlijke eigenschappen
- valgevaar en toegankelijkheid.

Planning en uitvoering

De school plant verschillende acties gericht op het voorkomen of inperken van risico's en het voorkomen of beperken van schade. Ze neemt die acties op in het globaal preventieplan en het jaaractieplan. Uit het onderzoek blijkt dat in het jaaractieplan vooral losstaande acties zijn opgenomen. Een duidelijke samenhang en een formulering van prioritaire doelstellingen vanuit een kritische analyse van de interne en externe verslagen en vaststellingen ontbreken. Hierdoor fungeren het jaaractieplan en het globaal preventieplan nog niet als instrumenten die de beheersing regelen. De school voert verschillende van haar geplande acties uit. Door een gebrek aan samenhang en prioritering slaagt de school er weinig in om compenserende maatregelen te treffen voor de actiepunten die ze (nog) niet uitvoert. De school plant binnen een vijftal jaren nieuwe gebouwen. Het is een werkpunt om in tussentijd de situatie voldoende veilig en comfortabel te houden.

Ondersteuning	<p>De school ondersteunt beperkt de planning, de uitvoering en de evaluatie van de maatregelen en acties. De school voorziet in financiële, materiële en personele middelen, maar gezien de staat van de gebouwen en het repetitieve karakter van de vaststellingen stelt zich de vraag of deze middelen toereikend zijn. Vrij recentelijk zijn de personele middelen beperkt uitgebreid en is een technische dienst opgestart. Voor het proces 'producten met gevaarlijke eigenschappen' is het onduidelijk in welke ondersteuning de school voorziet wat betreft planning, uitvoering en evaluatie van maatregelen en acties.</p>
Systematische en betrouwbare evaluatie	<p>De school evalueert enkele processen en bijhorende acties. Een voorbeeld hiervan is de evaluatie van de hulpverlening bij ongevallen. Die is dankzij de persoonlijke betrokkenheid van leden van het eerste interventieteam ingebed in de werking van de school. Er is evenwel nog niet voldoende doelgerichte aansturing om van een systematische evaluatie te kunnen spreken die voldoet aan de verwachtingen van de regelgever. De school benut bij haar evaluaties niet altijd alle beschikbare bronnen of de expertise van relevante partners. Daardoor komt de betrouwbaarheid van de evaluaties in het gedrang.</p>
Borgen en bijsturen	<p>De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat zicht is onvolledig. Ze bewaart en verspreidt niet altijd wat goed is. Ze laat kansen liggen om haar werking vanuit evaluaties bij te stellen en acties om te zetten in doelgerichte en effectieve maatregelen. Het creëren van een veiligheidscultuur is een duidelijk werkpunt voor de school. De observaties van de onderwijsinspectie op het vlak van valgevaar, van opslag en etikettering van producten met gevaarlijke eigenschappen en van interventieregistraties sluiten hierbij aan.</p>

6 Respecteert de school de regelgeving?

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- Het voeren van een doeltreffend beleid met het oog op de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (erkenningvoorwaarde).
 - Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs met betrekking tot de wijze waarop sommige bevoegdheden van de inspectie worden uitgevoerd van 1/10/2010 – art. 10
 - Besluit van de Vlaamse Regering houdende de codificatie betreffende het secundair onderwijs van 17/12/2010 - art. 15, §1, 2°
 - Decreet betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap van 10/07/2008 - art. 10, §1, 2°

7 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- ★ = overstijgt de verwachting.

7.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

Visie en strategisch beleid	●
Organisatiebeleid	●
Onderwijskundig beleid	◆
Systematische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	●
Borgen en bijsturen	●

7.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

7.2.1 De leerlingenbegeleiding

Brede basiszorg	◆
Passende begeleiding	●
Samenwerking met het CLB	★
Ondersteuning van de leraren	◆

7.2.2 De onderwijsleerpraktijk

	Chemie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/063)	Frans in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/007)	Informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045)	Maatschappelijke vorming in de tweede graad bso in de studierichtingen Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor en Verzorging-voeding (leerplan 2014/027)	Natuurwetenschappen in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015)	Nederlands in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn, Wetenschappen (leerplan 2012/001)	Huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging en nijverheidstechnieken in de derde graad bso in de studierichting Organisatiehulp (leerplan 2014/031)	Wiskunde in de derde graad tso in de studierichting Gezondheids- en welzijnswetenschappen (leerplan 2004/024)	Maatschappelijke vorming en Nederlands in de derde graad bso Elektrische installaties – duaal (standaardtraject Elektrische installaties duaal)	Beroepsgerichte vorming in de derde graad Elektrische installaties – duaal (star Elektrische installaties duaal)
Afstemming van het aanbod op het gevalideerd doelenkader	●	●	●	◆	◆	●	●	◆	◆	●
Leer- en ontwikkelingsgericht aanbod	●	●	●	◆	◆	●	●	●	●	◆
Leer- en leefklimaat	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
Materiële leeromgeving	◆	●	●	◆	◆	●	◆	●	●	●
Feedback	◆	●	◆	◆	◆	●	●	◆	◆	◆
Leerlingenevaluatie	◆	◆	◆	■	◆	◆	●	◆	◆	◆
Leereffecten	◆	●	●	■	◆	●	●	◆	◆	◆

7.3 In welke mate voert de school een doeltreffend beleid op het vlak van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne?

- Planning en uitvoering
- Ondersteuning
- Systematische en betrouwbare evaluatie
- Borgen en bijsturen

8 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES waarbij het bestuur zich moet engageren om aan de hieronder vermelde tekorten te werken.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Frans in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/007).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel (leerplan 2011/045).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in de tweede graad aso in de studierichtingen Economie, Latijn en Wetenschappen (leerplan 2012/001).
 - De kwaliteit borgen van de onderwijsleerpraktijk voor huishoudkunde, opvoedkunde, verzorging en nijverheidstechnieken in de derde graad bso in de studierichting Organisatiehulp (leerplan 2014/031).
-
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenbegeleiding.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor chemie in de tweede graad aso in de studierichting Wetenschappen (leerplan 2012/063).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor wiskunde in de derde graad tso in de studierichting Gezondheids- en welzijnswetenschappen (leerplan 2004/024).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor het duaal traject Elektrische installaties in bso derde graad (standaardtraject elektrische installaties duaal).
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de feedback.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leerlingenevaluatie.
 - De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de leereffecten.
-
- De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor maatschappelijke vorming in de tweede graad bso in de studierichtingen Basismechanica, Elektrische installaties, Kantoor en Verzorging-voeding (leerplan 2014/027) (erkenningsvoorwaarde).
 - De tekorten wegwerken met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor natuurwetenschappen in de tweede graad tso in de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplan 2015/015) (erkenningsvoorwaarde).
 - De tekorten wegwerken met betrekking tot het voeren van een doeltreffend beleid op het vlak van de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

9 BIJLAGE DOORLICHTINGSEENHEID

“Een doorlichtingseenheid bestaat uit structuuronderdelen (of delen van een structuuronderdeel op een bepaalde vestigingsplaats ingericht) van één schoolbestuur die (conform de finaliteit van het OK-kader) een geheel vormen en waarvoor het bestuur een samenhangend pedagogisch (kwaliteits)beleid ontwikkelt. Dit geheel is gelijktijdig het voorwerp van het onderzoek door de inspectie, conform het kwaliteitsdecreet.”

DE	Administratieve instellingsnummers
2000000478 - Sint-Laurens	105486 (volledig) + 105494 (volledig)

De doorlichtingseenheid organiseert onderwijs op volgende adressen:

Patronagestraat 51 - 9060 ZELZATE

Zandloperstraat 8 - 9030 MARIAKERKE

Dorp 21 - 9185 WACHTEBEKE

Kerkstraat 64 - 9060 ZELZATE